

Výchozí text k úlohám 1-3

Od té chvíle musel děda vstávat každé ráno v šest či v půl sedmé a zuřivě za babičku zaútočit plácačkou na matrace a přikrývky, vyvětrat prostěradla a polštáře, vystříkat celý dům DDT a pomáhat jí s nemilosrdným vyvařováním zeleniny, ovoce, ložního prádla, ručníků a nádobí. Každé dvě tři hodiny musel dezinfikovat chlorem záchod a umyvadla. Normálně byla umyvadla zazátkovaná a na jejich dně zůstávalo trochu chlorového nebo dezinfekčního roztoku, aby se zabránilo invazi švábů a zlých duchů, kteří se neustále pokoušeli pronikat do bytu kanalizací. Dokonce i přetokové otvory, ty nozdry umyvadel, zacpávali improvizovanými zátkami z rozdrčeného mýdla pro případ, že **by se** nepřítel **pokusil** vniknout právě tudy. Sítky proti komárům na oknech páchly vždy po DDT a celý byt byl prostoupen zápachem dezinfekce. Hustý oblak výparů z lysolu, mýdla, krémů, sprejů, návnad, insekticidů a pudrů visel neustále ve vzduchu a vyvěral snad i z pórů babiččiny kůže.

(A. Oz: Příběh o lásce a tmě) [79]

- 1 Vypište z výchozího textu čtyři slova přejatá. Pokud se totéž slovo vyskytuje v textu v různých tvarech či slovnědruhových variacích, pak ho napište jen jednou (ve vybraném tvaru). max. 2 body

3.2

- 2 Vyberte možnost, kde jsou správně určeny všechny mluvnické kategorie slovesného tvaru z výchozího textu – *pokusil by se*. 1 bod

2.4

- A 3. os., č. j., zp. podm. přít., rod čin., vid dok.
- B 3. os., č. j., zp. podm. min., rod trp., vid dok.
- C 3. os., č. j., zp. podm. přít., rod trp., vid nedok.
- D 3. os., č. j., zp. podm. min., rod čin., vid nedok.

- 3 Rozhodněte, které schéma souvětí odpovídá podtrženému souvětí ve výchozím textu. 1 bod

4.5

- A VH, VH, VV příslovečná příčinná, VV podmětná
- B VH, VV příslovečná účelová, VV přívlastková
- C VH, VH, VV příslovečná účelová, VV přívlastková
- D VH, VH, VV příslovečná příčinná, VV přívlastková

Výchozí text k úloze 4

Přistoupil ke kamennému bloku a pohládl jej. Pískovec. Tak jemně hrubý. Zavřel oči a viděl, jak kámen postupně mění tvar, zaobluje se, štíhlí, buclatí se, mění proporce. Viděl hladké vlasy splývající po zádech, sklopené oči, korunu na hlavě. Otevřel oči a usmál se, vzal majzlík, kladívko a začal s prací. Okolo čtvrté zažehl kahan. Věděl, že si kazí zrak, že by se měl jít domů vyspat. Nedokázal však s prací přestat.

- 4 max. 2 body

- 4.1 Zapište, jakou profesi vykonává postava vystupující ve výchozím textu. 6

- 4.2 Vypište z textu označení předmětu, kterým si postava v textu svítí.

Výchozí text k úlohám 5–8

Plnou parou vpřed! Na ten povel čekali celou věčnost. **Vypluli. Sami muži tomu ani nevěřili. Pršelo.** Před nimi širý oceán. Za nimi zmenšující se pevnina. **Obrovská radost.** Tu cítili všichni. **Každý** se ujal svého úkolu. V tu chvíli ještě netušili, jak **strastiplná** plavba je čeká.

5 Vyberte z označených vět výchozího textu větu jednočlennou.

- A Plnou parou vpřed!
- B Vypluli.
- C Pršelo.
- D Obrovská radost.

1 bod

4.1

max. 2 body

6

6.1 Rozhodněte, jakým větným členem je v podtržené větě výchozího textu slovo sami.

4.3

6.2 Rozhodněte, zda se ve větě „Sam* plavby byly strastiplnější, než muži čekali.“, napiše i, nebo y.

7 Rozhodněte, jakým slovním druhem je slovo každý z výchozího textu.

- A přídavné jméno
- B zájmeno
- C příslovce
- D podstatné jméno

1 bod

2

8 Zatrhňte z nabídek (A–D) tu, která odpovídá slovu strastiplná.

- A Jde o slovo odvozené.
- B Jde o slovo přejaté.
- C Jde o sousloví.
- D Jde o slovo složené.

1 bod

3.1

Výchozí text k úloze 9

Na dnešním zasedání přednesl premiér návrh na omezení prodeje tabákových produktů. Následoval vzrušený dialog, který však vedl jen ke zbytečnému konfliktu mezi jednajícími.

9 Vyhledejte v textu slova cizího původu a запиšte jejich vhodná česká synonyma.

max. 2 body

1

TEST 5

Výchozí text k úloze 10

Zdvihl oči vshůru. Přesně tam, kde by normálně byla obloha. Nad sebou však uviděl jen trám, který podpíral strop malé šachty. Otočil se zpět ke kahanu, který držel v ruce. Ruku napřáhl před sebe, malý kužel světla dopadl na cestičku, a pomalu pokračoval vpřed, tam, kde měli být nové stříbrné žíly. Každý den v dole zažíval ten samý strach. Strach, že už nikdy neuvidí dení světlo.

- 10 Vyhledejte v textu čtyři slova, která jsou zapsána pravopisně špatně, a zapište je ve správném tvaru.

max. 4 body

1.1

Výchozí texty k úloze 11

A

Nedaleko ní se lze napojit na naučnou stezku, po níž projdete přírodní rezervací Velký Špičák a jejíž značky vás dovedou až do Třeště, kde lze opět naskočit do vlaku a pokračovat dál.

B

Pokud se rádi touláte přírodou, na túru se můžete vydat třeba už od zastávky Jezdovice.

C

Zápis na seznam světově chráněných památek si Telč vysloužila díky tomu, že si udržela svou starobylou tvář a původní ráz. Stalo se tak v roce 1992.

D

Pomiňme však všechna tato jistě významná militaria a řekněme si, že zdaleka nejvíce lidí vystupuje na nádraží v Telči, aby si prohlédlo historické centrum města zapsané na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

E

V Třešti stojí za vidění expozice betlémů, historické radiotechniky nebo přímo na hlavním nádraží výstava stovek plastových modelů bojové techniky – letadel, tanků, motorek, lodí a další výzbroje.

(ČD pro vás, T. Rezek: Romantickou lokálkou až k cyklostezce do Rakouska) [80]

- 11 Uspořádejte části výchozího textu (A–E) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

max. 3 body

- 11.1 _____
11.2 _____
11.3 _____
11.4 _____
11.5 _____

5.2

Výchozí text k úloze 12

Jeden anglický profesionální fotbalista řekl větu, která se mi moc líbí: Dávat góly – to je moje práce. Líbí se mi z mnoha důvodů. Je v ní radost z fotbalu a přiznání, že fotbal je práce jako každá jiná, a v té větě je i radost z práce. Psát – to je zas moje práce. (...) Píši tak od sedmi do jedenácti. Zhruba napíši dvě stránky, to je okolo šedesáti řádek.

Nečekám na inspiraci, nemůžu si ji dovolit, příliš mnoho času jsem ztratil ve válce, po válce, v ústavu. Neuznávám prostě inspiraci, i když také vím, že jsou dny, kdy mi to jde lépe a kdy hůř.

(O. Pavel: *Jak šel táta Afrikou*) [81]

12 Který z následujících výroků by nejlépe vystihl vypravěčův postoj ke spisovatelství?

1 bod

- A K tomu, aby se stal člověk spisovatelem, není potřeba žádné inspirace.
- B Být spisovatelem znamená být stejně slavný jako fotbalista.
- C Spisovatelství je ztráta času.
- D Spisovatelství je práce jako každá jiná.

13 Rozhodněte, zda je tučně zvýrazněné slovo napsáno správně (A), nebo nesprávně (N).

max. 2 body

- 13.1 Jeho bratr byl velice **zapomětlivý**.
- 13.2 **Připomněl** mu jeho slib.
- 13.3 **Domnělý** pachatel se přihlásil na policii.
- 13.4 **Poměnka** je sympatická květina.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

14 Přiřaďte k jednotlivým textům (14.1–14.4) odpovídající slohový nebo literární útvar (A–F).

max. 4 body

- 14.1 V mnohém se Tripoli podobá jiným severoafrickým přístavům. Evropský prvek zde pronikl do islámského života stejně jako v Casablance, Rabatu, Oranu, Alžíru nebo Sfaxu a zapustil tu hluboké kořeny. Vnějšek si však dosud zachovává onen pestrý nádech orientálního života, který cítíte pod povrchem, stejně jako hmatáte, vidíte – a slyšíte při prvním setkání. Zvuková kulisa Tripoli je nenapodobitelná. [82]
- 14.2 Tak nevím. Kdopak asi ukáže těm drobečkům, kteří teď objevují svět, co je to ohleduplnost, čest, laskavé chování a smysl pro spravedlnost? Pan farář nebo televize asi těžko. A tatínkové? Co se ti chudáčci asi naučí od tatínků? A co z nich vyroste? Tady, přiznávám se, mi dochází humor. [83]
- 14.3 Na Štědrý den vstupuje do kin horská komedie Padesátka, režijní debut herce Vojtěcha Kotka. Typ filmu, u jehož vzniku se tým zjevně bavil na výbornou, ale divákova nálada se rodí jinak. V souladu s názvem, jenž odkazuje jednak k běžkařskému závodu, jednak k posedlosti postavy Jakuba Prachaře krkonošskými padesátnicemi, dopadl sám režijní debut Vojtěcha Kotka takříkajíc „padesát na padesát“. Ukazuje, že si Kotek vybral studium režie oprávněně – a zároveň že při své první celovečerní volbě látky už tak šťastnou ruku neměl. Vyložených přehmatů v základech řemesla se nedopouští, ale současně tápe ve stylizaci, která nezapře původ v divadelní hře Petra Kolečka. [84]
- 14.4 Na stole stála svítící lampa, čistá a vyleštěná. Její světlo bylo zářivé a dopadalo na stůl i do celého pokoje. Lampa byla na sebe velmi pyšná. Ani stůl, ani knihy nesvítily, jen ona zářila. Řekla: „Podívejte se na mě, nikdo z vás neumí svítit. Svítím víc než měsíc na obloze i s hvězdami. Dovedu svítit tak jako slunce!“ Co se tak chlubila, hrálo si u stolu malé kotě. Zatáhlo za cíp ubrusu a bác. Lampa spadla a zhasla. [85]

A cestopis	14.1	_____
B recenze	14.2	_____
C úvaha	14.3	_____
D bajka	14.4	_____
E charakteristika		
F líčení		

Výchozí text k úlohám 15–19

Pro svou zábavu to dělají námořníci,
že velké albatrosy chytají,
již letí jak lhostejní spolucestující
za lodmi, hořkou jež propastí klouzají.

Sotvaže kořist svou na prkna položili,
ten pták, jenž jako král se v azur rozletí,
svých křídel žalostně hned nechá smutek bílý
jak **vesla bezvládná** po boku vláčeti.

Ten poutník křídlatý, jak nemotorně stojí!
Dřív krásný tak, teď hnus, smích budí v diváku.
Chlap zobák dráždí mu smrdutou lulkou svojí
a jiný, kulhaje, se směje chudáku.

Je Básník podoběn knížeti oblačnému:
směje se biřicům, v bouř zírá nehnutě,
vyhnanec na zemi, kde všechno spílá jemu,
a v chůzi vadí mu obrovské perutě.

(Ch. Baudelaire: Albatros) [86]

15 V básni je básník přirovnáván k albatrosovi. Vyberte, které zdůvodnění vyplývá z ukázky ve výchozím textu.

1 bod

- A básníkovi se také lidé vysmívají
- B básník často žije s „hlavou oblacích“ – ve svém vysněném světě
- C básníci bývají často napadáni námořníky
- D albatros má velká křídla, která básnici obdivují

6

16 Vyznačená slova, která přirovnávají křídla k bezvládným veslům, jsou básnickou figurou. Jak se tato básnická figura nazývá?

1 bod

- A metafora
- B metonymie
- C apostrofa
- D synekdocha

6.4

17 Rozhodněte, ve které z možností se ve všech případech uplatňuje spodoba znělosti.

1 bod

- A pro svou, dřív, bezvládná
- B všechno, v chůzi, obrovské
- C v bouř, teď, oblačnému
- D hnus, smích, kde

1.2

18

max. 3 body

18.1 Utvořte slovo přechýlené od slova „básník“.

3.5

18.2 Utvořte slovo odvozené od slova „básník“ tak, aby se jednalo o přídavné jméno přivlastňovací.

19 Který druh rýmu se uplatňuje v první sloce výchozího textu?

- A sdružený
- B střídavý
- C obkročný
- D postupný

1 bod

20 Rozhodněte, zda je uvedená věta napsaná pravopisně správně (A), nebo ne (N).

- 20.1 Vyvedl ze stáje kobyliku, osedlal ji a vydali se cestou mezi poli.
- 20.2 Píchavka obrovská je druhem houby, která v našich lesích roste.
- 20.3 Vypnul hoblovku, začal zametat pyliny, když si omylem stoupl na hřebík.
- 20.4 Dřevorubci vymýtili les, takže u studánky vznikla slunná paseka.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

max. 2 body

21 Přiřadte k vyznačeným větným členům (21.1–21.3) jejich správný druh (A–E).

- 21.1 V **tomto** utkání vstřelil svůj první gól.
- 21.2 Za chladného **počasí** na houby nepůjdeme.
- 21.3 Jeník bydlí v ulici **U Pekárny**.

- A přívlastek shodný
- B přívlastek neshodný
- C příslovečné určení příčiny
- D příslovečné určení přípustky
- E příslovečné určení podmínky

max. 3 body

22 Vyberte, která z uvedených vět je napsána pravopisně správně.

- A Slavná Hrabalova zeď se nachází v ulici Na hrázi Věčnosti.
- B Nerudova ulice v Praze se původně jmenovala ostruhová.
- C Tank číslo 34 stával na dnešním Náměstí Kinských.
- D Opavská ulice Mezi Trhy spojuje dvě náměstí.

1 bod

23 Rozhodněte, zda je slovo cizího původu uvedeno ve správném tvaru (A), nebo ne (N).

- 23.1 Mluvil o něm vždy jako o **géniovi**.
- 23.2 Jako astrolog se zabýval celým **kosmosem**.
- 23.3 Fotografie pečlivě třídil do **albumů**.
- 23.4 Vzdělávací akce začala **cyklem** přednášek.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

max. 2 body

24 Rozhodněte, ve které z následujících možností je správně proveden rozbor stavby slova POSLUCHÁRNA (předpona – kořen – příponová část – koncovka).

- A po-sluch-ár-na
- B po-sluch-á-rna
- C pos-luch-árn-a
- D po-sluch-árn-a

1 bod

1 bod

1 bod

1 bod

3 body

TEST 5

Výchozí text k úlohám 25–28

Přišel jsem tak na to, že **placebo** u agentů **do určité míry zabralo**, což je samo o sobě překvapivé, protože šlo o skutečné choroby a placebo obsahovalo pouze zcela neaktivní látky. Jeho jediný přínos tak byl psychologický – pacienti věřili, že **jim byl podán lék** a že se tedy jejich stav zlepší. Nejvíce mě ale upoutal počet případů, kdy **pouhá víra** v uzdravení **pacienta** skutečně **uzdravila**. Průměrně to bylo třicet procent! Ve čtyřiapadesáti procentech případů bylo placebo stejně účinné jako morfium! **Pacientům**, kteří měli bolesti a trpěli, **se** po užití prachspřesté tabletky cukru nebo bůhvíjaké neutrální složky **ulevilo**. Stačilo, aby tomu věřily...

(L. Gounelle: Muž, který chtěl být šťastný) [87]

25 Ve které z následujících částí vět se vyskytuje sloveso v trpném rodě?
(úseky jsou ve výchozím textu zvýrazněny)

- A placebo do určité míry zabralo
- B jim byl podán lék
- C pouhá víra pacienta uzdravila
- D pacientům se ulevilo

1 bod

2.4

26 Ve kterém jevu se objevuje ve výchozím textu pravopisná chyba?

- A čárka v souvětí
- B koncovka přídavného jména
- C koncovka podstatného jména
- D shoda přísudku s podmětem

1 bod

4.5

27 Který z následujících výroků nejlépe vystihuje smysl uvedeného textu?

- A Dvakrát měř a jednou řež.
- B Víra tvá tě uzdraví.
- C Neštěstí nechodí po horách, ale po lidech.
- D Není člověk ten, aby mohl pomoci lidem všem.

1 bod

3.3

28 Rozhodněte, ve které z následujících možností jsou pouze tvary osobních zájmen z výchozího textu.

- A to, sobě, jeho
- B jejich, kteří, tomu
- C jim, mě, sobě
- D jeho, mě, tomu

1 bod

2.3

29 Rozhodněte, zda je uvedená věta napsána pravopisně správně (A), nebo ne (N).

- 29.1 Na školní výlet pojedeme letos do Litomyšle, Pišely jsme navštívili již vloni.
- 29.2 Jen co se vydal znovu na cestu, klopítl, zamotal se, upadl, vstát už nedokázal.
- 29.3 Tak sichravé léto, jako bylo to letošní, dlouho nepamatuji.
- 29.4 Lenka zase ztropila povyk, když se ve sprše mihl pavouk.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

max. 2 body

1.1

30 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A Richardovy oči se zaleskly slzami.
- B Povinně se musíte dostavit do ředitelny.
- C Pes si lehl svému pánovi odaně na klín a usnul.
- D Nezapomeň říct Honzovi, že nepřijdeš.

1 bod

1.1

Test č.5 Řešení

1. Matrace, dezinfikovat, chlorem, invazi, kanalizací, dezinfekčního, improvizovanými, dezinfekce, lysol, krémů, sprejů, insekticidů
2. 2.A
3. C
- 4.1 sochař 4.2. kahan
5. C
- 6.1 Pks 6.2 samy
- 7.B
8. D
9. Premiér – předseda vlády, produkt - výrobek, dialog – rozhovor, konflikt – nedorozumění, rozkol
10. vzhůru, zpět, měly, denní
11. BAEDC
12. D
13. NAAN
- 14.1 A 14.2 C 14.3 B 14.4 F
15. B
16. A
17. B
- 18.1 básnířka 18.2 básníkův
- 19.B
- 20.1 A 20.2 N 20.3 N 20.4 A
- 21.1 A 21.2 E 21.3 B
22. D
- 23.1 A 23.2 N 23.3 N 23.4 A
24. D
25. B
26. D
27. B
28. C
- 29.1 N 29.2 N 29.3 N 29.4 A
30. C